

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

Sebepoznávací pobyt pro děti z NZDM v OLOMOUCI

Bakalářský projekt

Autor: Romana Olivová

Vedoucí práce: Mgr. Milena Öbrink Hobzová Ph.D.

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně a že jsem všechnu použitou literaturu uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci dne 3. 4. 2018

.....

Romana Olivová

Děkuji své vedoucí bakalářského projektu, Mgr. Mileně Öbrink Hobzové Ph.D., za odborné vedení a cenné rady v průběhu psaní projektu. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům organizace NZDM v Olomouci, kteří mi pomáhali získat informace pro tvorbu bakalářského projektu. V neposlední řadě patří mé velké díky kamarádce Marii Liškové, rodině, snoubenci a dalším přátelům, kteří mě po dobu psaní projektu plně podporovali.

Obsah

Úvod	5
1 Společnost Podané ruce o.p.s.	6
1.1 Historie společnosti	6
1.2 Organizační struktura společnosti	7
1.3 Ekonomická situace a inovační potenciál společnosti.....	7
1.4 Sídlo společnosti.....	8
1.5 NZDM v Olomouci	8
2 Charakteristika projektu	11
2.1 Cíl projektu.....	11
2.1.1 Měřitelné ukazatele cílů projektu	11
2.2 Cílová skupina	11
2.2.1 Kdo jsou Romové	11
2.2.2 Etnické charakteristiky Romů	12
2.2.3 Romská rodina.....	12
2.2.4 Romové a náboženství.....	13
2.2.5 Romská hudba	14
2.2.6 Tradiční romská řemesla	14
2.2.7 Situace Romů v České Republice.....	15
2.3 Volný čas	16
2.3.1 Subjekty, které se podílejí na výchově ve volném čase dětí	17
2.3.2 Možnosti trávení volného času dětí v Olomouci	18
2.4 Současný stav	20
3 Popis projektu	22
3.1 Organizační zajištění projektu	22
3.2 Harmonogram projektu.....	22

3.3 Herní příběh pobytu.....	22
3.4 Konkrétní popis jednotlivých dnů	23
3.4.1 ČTVRTEK.....	23
3.4.2 PÁTEK	25
3.4.3 SOBOTA	31
3.4.4. NEDĚLE.....	39
3.5 Rozpočet projektu.....	41
3.5.1 Možnosti pro čerpání finančních prostředků.....	41
3.5.2 Rozpočet.....	42
Závěr.....	43
Bibliografie.....	44
Seznam příloh:.....	47
Přílohy	48

Úvod

Tématem bakalářského projektu je čtyřdenní sebezpoznávací pobyt pro děti z NZDM v Olomouci. Jde o téma aktuální – protože uživatelé NZDM patří do romské minority a jsou ohroženi sociálním vyloučením, společensky nežádoucími jevy, ale zejména neznají způsoby, jak smysluplně trávit volný čas. Téma významné – protože uživatelům hrozí negativní stigmatizace vzhledem k jejich etnické příslušnosti, a proto mnozí z nich mají zneprístupněný trh práce a nemohou často vykonávat svou vysněnou práci. Téma mně blízké – protože jsem byla v NZDM na praxi a děti znám osobně.

Cílem bakalářského projektu je navrhnout sebezpoznávací pobyt pro děti z NZDM v Olomouci. Aktivity, které na pobytu děti absolvují, jim pomohou zamyslet se nad svými dobrými vlastnostmi a prohloubit svůj vztah k přírodě, nalézt své přednosti a poznat sebe sama. Na začátku práce charakterizuje organizaci Podané ruce o.p.s., přibližuje její historii, organizační strukturu, činnosti, programy a v neposlední řadě se věnuje popisu NZDM v Olomouci jako jednomu z center a programů společnosti Podané ruce o.p.s.

Ve druhé kapitole se práce zaměřuje na popis projektu. Přibližuje cíle projektu a měřitelné ukazatele. V další části druhé kapitoly se práce věnuje cílové skupině a její charakteristice. Popisuje vztah Romů k rodině, náboženství, hudbě a v neposlední řadě i současnou situaci Romů v České Republice. Závěrečná část druhé kapitoly se věnuje důležitosti volného času v životě člověka, možnostem trávení volného času dětí v Olomouci a současnému stavu organizace NZDM v Olomouci.

Třetí kapitola popisuje projekt jako takový. Vymezuje organizační zajištění celého projektu, harmonogram projektu a seznamuje s herním příběhem, který postupně rámuje skutečně vykonávané činnosti a hry během pobytu. Dále obsahuje podrobný popis programu čtyřdenního pobytu s jednotlivými popisy aktivit, her a harmonogramu jednotlivých dnů. Závěrečná část třetí kapitoly popisuje rozpočet celého projektu, kde jsou uvedené konkrétní kategorie a jejich ceny. Dále nabízí možnosti pro čerpání finančních prostředků.

Závěr uvedeného bakalářského projektu obsahuje celkové shrnutí práce. Na něj navazuje seznam použité literatury, seznam příloh a samotné přílohy.

1 Společnost Podané ruce o.p.s.

Společnost Podané ruce o.p.s. je nestátní nezisková organizace, která poskytuje služby v oblastech prevence a léčby návykového chování, programů pro děti a mládež, ochrany veřejného zdraví, duševního zdraví, programů na podporu a rozvoj etnických skupin a dalších. Svoji činností přispívá k ochraně lidských práv, rozvoji občanské společnosti, vytváření prostoru k respektu a toleranci. S ohledem na dlouhodobou kvalitu života a osobní spokojenost hledá a vytváří cesty k sociální, zdravotní i osobní stabilizaci svých klientů. Tvorbu preventivních, podpůrných a intervenčních služeb zaměřuje na oblast závislostí a na práci s dětmi a mládeží (Společnost podané ruce o.p.s., 2017a).

Od roku 1999 se společnost také věnuje poskytování systematického vzdělávání odborníků v oblasti sociálních služeb nebo školských a zdravotnických zařízení. Vzdělávání probíhá v aktuálních tématech a s ohledem na potřeby účastníků. Společnost nabízí kurzy Pohybové terapie pro pracovníky pomáhajících profesí, Základy krátké intervence pro hráče v herním prostředí, Arteterapie, aj. (Společnost podané ruce o.p.s., 2017b).

1.1 Historie společnosti

Organizace byla založena jako Nadace Podané ruce panem Jindřichem Vobořilem v roce 1991 v Brně. O rok později již byl otevřen první resocializační program pro dlouhodobě závislé v domu řádu Školských sester sv. Františka na Moravě a byla zahájena činnost Kontaktního centra v Olomouci. V roce 1994 byla organizace právně upravena na Sdružení Podané ruce, o.s. a převzala všechny aktivity nadace. Byla zahájena činnost Centra prevence v Brně ve spolupráci se Školským úřadem Brno (dnes samostatné zařízení pedagogicko-psychologické poradny v Brně).

Od roku 1995 organizace vede supervize projektů zřizovaných charitou v Třebíči, Břeclavi, Blansku, Hodoníně, Jihlavě a Kyjově. Otevírá Terapeutické komunity Podcestný Mlýn, zahajuje program Denního psychoterapeutického sanatoria Elysium v Brně a služeb Péče o klienty v konfliktu se zákonem pro Brněnský region, otevírá Doléčovací centrum Jamtana v Brně, Kontaktní centrum Charáč v Uherském Hradišti, nízkoprahový klub Skleník při K-centru Drug Azyl v Brně nebo Kontaktní centra ve Znojmě. V roce 2003 zahajuje činnost Programů terénní práce v Olomouci a zakládá pobočku ve Velké Británii- Podané ruce UK, jejímž cílem je podporovat partnerství mezi organizacemi ze západo- i východoevropských

zemí a o čtyři roky později přebírá do své sítě služeb NZDM KudyKam (Společnost podané ruce o.p.s., 2017c).

1.2 Organizační struktura společnosti

V roce 2012 sdružení změnilo svoji organizaci poskytovaných služeb. Členění podle regionálního principu bylo změněno založením samostatných oddělení, ve kterých jsou služby seskupeny podle svého zaměření. Zakladatelem byl, jak již bylo v historii společnosti zmíněno, pan Jindřich Vobořil. V současné době je ředitelem společnosti pan Pavel Novák.

Společnost je rozdělena na čtyři základní divize:

- divize organizační – je rozdělena na oddělení provozní, které zajišťuje koordinaci projektů, vedení společnosti, vztahy s veřejností, právní agendu, aj. a oddělení ekonomické, které řídí agendy všeobecné účtárny, správy majetku, řízení dceřiných společností aj.
- divize služeb v Jihomoravském kraji – zajišťuje kontaktní, poradenské a terapeutické služby v Jihomoravském kraji.
- divize služeb v Olomouckém a Zlínském kraji – je rozděleno na oddělení nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a oddělení odborných služeb v Olomouckém kraji a oddělení odborných služeb ve Zlínském kraji.
- divize ostatních služeb – například vzdělávací centrum společnosti I.E.S.

1.3 Ekonomická situace a inovační potenciál společnosti

Jako nezisková organizace je Společnost Podané ruce o.p.s. finančně závislá na darech a příspěvcích svých partnerů, kterými jsou jednotlivci, firmy, nadace, farnosti, řády, města, kraje nebo ministerstva a Úřad vlády České Republiky. Společnost také zahájila spolupráci s portálem www.sponzorujeme.cz, kde je možné získat zdarma zveřejněním svého problému veřejnou podporu a najít tak sponzora pro konkrétní věc nebo pořádanou akci (Společnost podané ruce o.p.s., 2017d).

Za podpory Evropské unie, fondů EHP a Norska, rozpočtu České republiky a dalších finančních zdrojů realizuje společnost projekty zaměřené na podporu cílových skupin. Mezi projekty například patří:

- Aby se svoboda nestala celou
- Rozvoj drogové prevence v Afghánistánu
- Nízkoprahové kluby- brána do světa: globální rozvojové vzdělávání a osvěta, kde byste ji nečekali
- Studium prevence sociálně patologických jevů
- Komplexní program péče pro klienty s duálními diagnózami

Společnost dále organizuje preventivní programy pro školy, kde využívá prvků zážitkové pedagogiky a reaguje na současné trendy. Jedná se buď o všeobecné, selektivní nebo indikované primární programy prevence. V jednotlivých programech se lektoři zaměřují například na vztahy v třídním kolektivu, šikanu, kyberšikanu, užívání alkoholu, marihuany a jiných drog, gambling, rasismus nebo xenofobii (Společnost podané ruce o.p.s., 2017e).

Další činností společnosti je terénní práce v prostředí nočního života a zábavy HARD&SMART. Jedná se především o preventivní a intervenční činnost v prostředí taneční scény a nočního života. Zaměřuje se na vybrané rizikové faktory, které s tímto prostředím souvisí, jako je problematika dehydratace a přehřátí, rizikový sex, poškození sluchu nebo bezpečný návrat domů. Realizace programu probíhá přímo na hudebních akcích vytvořením specializované klidové zóny nebo skrze monitoring prostředí (Společnost podané ruce o.p.s., 2017f).

1.4 Sídlo společnosti

Společnost sídlí v Brně na ulici Vídeňská 225/3. Její služby sahají po celém Jihomoravském ale i Zlínském a Olomouckém kraji. V jednotlivých krajích jsou klientům poskytovány poradenské, kontaktní a terénní služby prostřednictvím kontaktních a poradenských center, terapeutických dílen, nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, terénních programů, internetových poraden, doléčovacích center, duchovně pastoračních služeb, aj. (Společnost podané ruce o.p.s., 2017g).

1.5 NZDM v Olomouci

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež poskytující zázemí, podporu a odbornou pomoc dospívajícím dětem v obtížné životní situaci, je jedno z center a projektů Společnosti Podané ruce o.p.s. Hlavním cílem zařízení je podporovat a motivovat děti k aktivnímu přístupu při řešení osobních situací a nabídnout širokou škálu volnočasových aktivit. K cílům jejich služby

patří také vytvoření bezpečného prostoru pro cílovou skupinu, vhodnou a srozumitelnou formou podávat uživatelům dostatek informací týkajících se rizikového chování mládeže, například u témat neplánovaného rodičovství, nechráněného pohlavního styku, přestupků a trestných činů, závislostí a užívání návykových látek, aj. (Společnost podané ruce, 2017h).

Cílovou skupinou jsou děti a mládež ve věku od 10-26 let, kteří:

- žijí převážně na území města Olomouce
- jsou ohrožení sociálním vyloučením
- jsou ohrožení společensky nežádoucími jevy
- hrozí jim nežádoucí stigmatizace vzhledem k jejich etnické příslušnosti
- neznají způsoby jak efektivně trávit volný čas

NZDM v Olomouci poskytuje služby na základě principu anonymity, bezplatnosti a dobrovolnosti. Služba zachovává co největší míru anonymity klienta, je poskytována zdarma, je snadno prostorově i časově dostupná, služba není podmíněna docházkou nebo podílením se klienta na aktivitách, klient má volný vstup a pobyt v zařízení, není na něj naléháno k využití služby a k naplňování jeho potřeb je přístupováno podle jeho osobního tempa (Společnost podané ruce, 2017ch). Klient může využít následujících služeb zařízení:

- vzdělávací aktivity
- aktivní primární prevence
- kontaktní práce
- situační intervence
- sociální poradenství
- pomoc v krizi
- doprovodná práce
- kontakt s institucemi ve prospěch klienta
- skupinová práce
- případová práce

Dlouhodobým projektem v NZDM v Olomouci je služba ROMANODROM. Cílem projektu je v prostředí nízkoprahového zařízení pro děti a mládež nabízet pravidelné volnočasové aktivity pro romské děti a mládež v návaznosti na jejich sociální vyloučení a kulturní odlišnost, které u cílové skupiny povedou k získání dovedností, znalostí, schopností a návyků pro vedení aktivnějšího života. Jde zejména o získání sebedůvěry, samostatnosti a odpovědnosti za vlastní

činy, jenž povedou k rozvoji osobnosti a budou preventivně působit před sociálně patologickými jevy (Společnost podané ruce, 2017i).

Koncem roku 2016 vyvrcholil v NZDM v Olomouci projekt „Umění najít sám sebe“. Snažil se podpořit v dětech objevování vlastního nadání na cestě za svým snem a zprostředkovat zkušenosti, dovednosti a znalosti, které jsou cenné, ale v běžných školách na ně není prostor. Program v rámci projektu posiloval u dětí vytrvalost dotahovat věci dokonce, manuální zručnost nebo přijímat sebe takové, jací jsou. Některé děti si přály stát se tanečnicí, zpěváky nebo PC techniky (Společnost podané ruce, 2017j).

2 Charakteristika projektu

Projekt je možností, jak pomoci Romským dětem z NZDM v Olomouci prohloubit svůj vztah k přírodě, nalézt své přednosti a především poznat sebe sama.

2.1 Cíl projektu

Cílem projektu je navrhnout čtyřdenní pobyt pro děti z NZDM v Olomouci, během kterého se budou moci odreagovat prostřednictvím volnočasových her a pomocí aktivizačních metod odhalit svou výjimečnost. Hlavním cílem je tedy najít a podpořit v dětech jejich přednosti, ve kterých vynikají a které povedou k pozitivnímu formování jejich osobnosti. Předmětem projektu je vytvořit aktivity, na základě kterých dojde k sebeuvědomění, sebepoznání v rovině sociální a psychické. Dílčími cíli projektu je, aby si děti ujasnily vlastní hodnoty a postoje, podpořily se vztahy ve skupině, ale také rozvíjely svůj vztah k přírodě.

2.1.1 Měřitelné ukazatele cílů projektu

Abychom mohli posoudit, zda byly splněny cíle projektu, je zapotřebí provést měření, které proběhne na začátku projektu. Zda došlo k sebepoznání a rozvoji v rovině psychické a sociální ukáže evaluace na konci projektu. Měření na začátku projektu může proběhnout pomocí zahřívacích her, evaluace na konci projektu pomocí her pro reflexi.

2.2 Cílová skupina

Cílovou skupinu tvoří převážně romské děti a mládež ve věku 10-21 let z centra NZDM v Olomouci společnosti Podané ruce s.r.o. Jedná se především o děti, které žijí v Olomouci a jsou kvůli své etnické příslušnosti ohrožené např. sociálním vyloučením, společensky nežádoucími jevy. Neznají způsoby, jak efektivně trávit volný čas.

2.2.1 Kdo jsou Romové

Pravlastí všech Romů je Indie, tedy jak říkají Romové – „Báro than“, „Velká země“. Odchod jejich předků ze severozápadní a střední Indie, probíhal v průběhu dlouhých časových období v několika migračních vlnách. Jedna z nich šla přes Blízký východ do střední a východní Evropy, druhá přes severní Afriku do Španělska. Na základě doložených informací přišli

Romové do střední Evropy až ve 13. století. Jednotlivá období dějin našich i evropských Romů jsou determinována změnami postojů většinové společnosti k nim, především negativními a perzekučními.

V rámci etnické skladby světa Romové zaujímají specifické místo. Žijí dnes rozptýleně na všech pěti kontinentech, převážně však v Evropě. Sami se nazývají většinou Romové. Název ROM je souhrnné označení několika etnických skupin, které mají společný původ, kulturní rysy a osobité charakteristiky. Rom znamená muž nebo i manžel, ale dnes se jím nahrazuje dříve rozšířený název Cikán, Cigán (Davidová, 2004).

2.2.2 Etnické charakteristiky Romů

Etnickou kulturou je obvykle považován etnický, skupinový, národnostní nebo národní ráz kultury, který se projevuje ve specifice tzv. materiální a duchovní kultury. Na jedné straně jsou to tradiční i současná měnící se specifika kultury v návaznosti na průběh vývoje, na druhé straně patří mezi základní etnické znaky tzv. etnické vědomí, vědomí sounáležitosti a naopak etnické odlišnosti. Jedná se o vlastní specifikaci nebo vytvořený soubor pravidel, vnitřní zákony a normy, hodnotový systém a normativní chování, z něhož vyrůstá i tradiční způsob života a samotná kultura.

Davidová (2004, st. 20) pokládá za významnou etnickou charakteristiku Romů, jejich jazyk. Romština patří mezi nejdůležitější charakteristické rysy romského etnika. I když byla romština donedávna považována za nespisovnou, dnes je plnohodnotným indoevropským jazykem, který se přenáší ústním podáním a tradicí z rodičů na děti. Právě jazykovědné studium objevilo indický původ Romů a těsné vztahy s některými novindickými jazyky, zejména hindštinou. Pokud jde o slovní zásobu je romština tvořena třemi vrstvami: první z nich jsou slova z hindštiny, v druhé vrstvě se objevují slova z jazyků zemí, kterými Romové procházeli na cestě z Indie, a třetí vrstvu tvoří slova převzatá ze zemí, kde se usadili a kde žijí.

2.2.3 Romská rodina

Základní orgán pro romské společenství je rodová instituce charakterizovaná specifickými rodinnými vztahy. Nejdůležitější a největší hodnotou je pro Romy rodina a širší rodová skupina, do níž patří. Rodinné vztahy, hierarchie rodiny a role jejich jednotlivých členů byly vždy těsně spjaty a podřízeny skupinovým vztahům a zákonům. Pro většinu Romů byla ještě donedávna

charakteristická patriarchální velkorodina, kterou tvoří několik základních rodin. Skupinu tvořil otec obvykle se svými bratry, ženatými syny, svobodnými dcerami a s dětmi svých bratrů. Ženskou část tvořila žena otce, tedy matka a manželky synů. Často s nimi žili i rodiče otce a matky. Tento systém fungování rodiny pomáhal ekonomicky i dospívajícím dětem, které založily vlastní rodinu.

Kolektivní charakter společenského života se projevoval i uspořádáním romských komunit. Blízkost obydlí a sklon ke shlukování do kolektivu ovšem nebyla příčinou chudoby. Od jara až do podzimu tráví romští muži, ženy a jejich děti většinu dne venku na volném vzduchu a v uličkách u svých domů, kde se cítí lépe. Nejoblíbenějším místem ke shromažďování obyvatel osad je volné prostranství mezi domky, kde Romové často i hrají a tančí, debatují a odpočívají. Postavení ženy v rodině bylo donedávna velmi nízké. Byla určena hlavně k tomu, aby milovala, rodila a vychovávala děti, obstarávala jídlo a pečovala o domácnost. Muž byl u Romů tradičně pánem ženy, rodiny a všichni ho museli poslouchat. V současnosti jsou v České republice už většinou rodiny založené na rovnocenném vztahu muže a ženy (Davidová, 2004).

2.2.4 Romové a náboženství

V oblasti romské duchovní kultury je jedním z tradičních a nejvíce se odlišujících projevů oblast lidového náboženství, pověr a magických praktik. O náboženském cítění Romů panují tři různé názory. První předpokládá, že Romové jsou zcela bez náboženského cítění, druhý je pokládá za vyznavače přírodních a animistických sil a duchů a poslední tvrdí, že jsou křesťané, nejčastěji katolíci. Romové se často hlásí k té církvi, která převažuje tam, kde žijí. Většina se hlásí k církvi římsko-katolické, menšinu tvoří pravoslavní a vyznavači dalších církví nebo sekt.

V lidovém náboženství Romů existovala ještě na konci 50. let vedle přežitků jejich původních přírodně animistických názorů i značná část přejatých náboženských názorů. Například velikonoční svátky pro ně představovaly oslavy jara. Přinášeli proto do svých domů zelené větve a květiny. Církevní obsah a význam velikonočních svátků jim dříve nebyl znám, formálně však převzali některé zvyky tohoto období. Děvčata chodila s ostatní mládeží do kostela světit paschu – obřadní pečivo, které potom otec rodiny rozdělil všem domácím a část ponechal pro hosty. Vlastní oslava Velikonoc spočívala v tom, že oba hlavní dny Romové z celé osady zpívali a tancovali před svými domky, jedli a pili (Davidová, 2004).

2.2.5 Romská hudba

Romská hudba odráží osobitý způsob života Romů, tradiční mravní a etické normy, předává kulturní vzorce, je pro ně vlastním sebe-identifikačním prvkem a komunikačním prostředkem. Romské hudbě a hudebnímu cítění se nedá naučit. Dokonce i za předpokladu vynikajících osobních instrumentálních a vokálních dovedností. Písňe se až na výjimky neváží ke konkrétní příležitosti. Specifickým znakem je přirozená tvorba nových textů, předělávání či přidávání slok. Písňe mají zpravidla více autorů, kteří nepoužívají notové ani textové zápisy.

Autentické podoby jednotlivých písní a místa jejich vzniku jsou prakticky nedohledatelné. Folklorní povaha velké části romské hudby znemožňuje vystopování jejich kořenů. Písňe sdělují velmi bazální, všeobecně přístupné myšlenky zcela jasnou a do značné míry stereotypizovanou hudební řečí. Hudební vyjadřování Romů se liší podle příslušnosti k subetnické skupině, podle stylu hry, kterou hudebníci vyznávají, podle místa jejich trvalého usazení. Za velmi důležité faktory podoby jejich hudby je nutné považovat i publikum, kterému je hudba předkládána. Aktuální provedení písňe je závislé na vnitřním nastavení hudebníků a na složení publika (Kaleja a Knejp, 2009).

2.2.6 Tradiční romská řemesla

Některé romské skupiny se naučily před mnoha staletími pracovat s hlínou (výrobci keramiky a cihel), se dřevem (výroba loutek, koryt a dřevěného nádobí), s proutím (košíkářské zboží, výroba košťat a metel) a dalšími přírodními materiály. Romská tradice však zpracovávala především kovy. Dokladem práce s kovem jsou obřadní poháry představitelů romských skupin, které spolu s řetězem, ozdobnými „gombíky“ a mincemi představovaly symbol moci vůdce romské skupiny.

Romové svou zručnost využívali i ke zkrášlování svých příbytků. Bohatě zdobené kočovné vozy, které Romové využívaly jako dům a dopravní prostředek zároveň, byly známé zejména v Polsku a Velké Británii. Vozy byly zdobeny stylizovanými rostlinnými motivy a dekor byl doplněn o filigránskou dřevorezbu. I přes velkou materiální bídu zdobili Romové ve většině osad své příbytky zvenku i zevnitř barevnými nátěry často doplněnými motivy dle vlastní fantazie (Kaleja a Knejp, 2009).

2.2.7 Situace Romů v České Republice

V roce 2016 žilo na území ČR 245 800 Romů, což představuje 2,3 % z celkové populace ČR. Jedná se tedy o nejpočetnější národnostní menšinu žijící v ČR. Z hlediska socioekonomického postavení Romů ve společnosti lze rozlišit dvě skupiny. Zhruba polovinu Romů žijících v ČR představují Romové, kteří jsou do společnosti integrováni. Druhou polovinu představují Romové, kteří jsou sociálně vyloučení nebo jsou sociálním vyloučením ohroženi. Podle poslední celorepublikové studie, bylo v ČR v roce 2014 celkem 606 sociálně vyloučených lokalit, v nichž žilo 95 000 až 115 000 obyvatel, nejčastěji romského etnika (Vláda ČR, 2017).

Romové jsou tedy skupinou, která je v České Republice výrazně postižena sociálním vyloučením. Sociální vyloučení pro jednotlivce, kteří k takové skupině patří, znamená, že mají omezené šance uspět ve světě. Termín sociální vyloučení se poprvé objevil ve francouzské literatuře v sedmdesátých letech. Za definici sociálního vyloučení můžeme považovat následující výrok: sociální vyloučení je stav, který určité jednotlivce nebo skupiny či celá lokální společenství omezuje v přístupu ke zdrojům, které jsou potřebné k participaci na sociálním, ekonomickém i politickém a občanském životě společnosti (Navrátil, 2003).

Sociální vyloučení má mnoho příčin. Patří mezi ně chudoba, nízké příjmy, nízká míra vzdělanosti, aj. Dle mého názoru příčinou vyloučení Romů z české společnosti je etnická příslušnost a diskriminace. Během 20. století bylo postavení romské komunity otřeseno třemi událostmi, jejichž důsledky spolu navzájem souvisely a podnítily se:

1. Vyvraždění většiny usedlé populace v koncentračních táborech za druhé světové války.
2. Násilné přesídlení velké části romské komunity žijící v ČR z rurálního prostředí slovenských osad do průmyslových městských sídelních zón.
3. Tržní transformace, v důsledku níž ztratili v masovém měřítku práci.

Lze konstatovat, že Romové jsou jazykovou, etnickou i kulturní menšinou v naší společnosti. Můžeme si položit otázku – jak by mohl stát pomoci imigrantům, ale i menšinám v adaptaci do společnosti. Na tuto problematiku je potřeba se podívat i očima menšiny. Měli bychom připustit, že výsledná podoba soužití dvou skupin nemusí být výsledkem postoje majority, ale že i menšina má svébytný pohled na uspořádání svých vztahů vůči jiným skupinám. Samozřejmým předpokladem svobodného utváření jednotné společnosti je respektování práv a svobod jednotlivců (Navrátil, 2003).

V oblasti integrace sehrává významnou úlohu multikulturní vzdělávání ve školách všech stupňů, politická a náboženská rétorika a média. V momentě, kdy se kulturní odlišnosti stávají sociálním problémem a vzniká sociální vylučování, můžeme hovořit o rasismu nebo společenské segregaci. Sociální práce je spolu se sociální a veřejnou politikou klíčovým nástrojem v boji proti sociálnímu vyloučení. Specifická forma pomoci se zde může pohybovat od preventivních opatření až po krizovou intervenci (Navrátil, 2003).

2.3 Volný čas

Důležitým faktorem působícím na vývoj dítěte je právě volný čas. Ovlivňuje, jaké si jedinec najde kamarády, jaké dovednosti si osvojí pro život, ale také jestli se dostane k drogám či jiným sociálně patologickým jevům společnosti. Sociolog z oblasti volného času Jofrre Dumazedier definuje volný čas jako souhrn činností, které člověk může dělat dobrovolně, aby si odpočinul, pobavil se nebo rozvinul své znalosti poté, kdy se osvobodil od pracovních, rodinných a společenských závazků. Bližší definici volného času formuluje Pávková: „*Volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností, dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.*“ (Pávková a kol., 1999, str. 15).

Ve volném čase se můžeme věnovat činnostem, které jsou pro naši kulturu specifické. Je to místo pro oslavy, tradice a zvyky, hudbu nebo tanec. Zvláště pro menšinovou kulturu je tento čas vzácný. Ve škole i v práci se setkávají spíše s kulturou majority. Horst W. Opaschowski vymezil soubor funkcí volného času. Uvádí tyto:

- *„rekreace (zotavení a uvolnění)*
- *kompenzace (odstraňování zklamání a frustrací)*
- *výchova a další vzdělávání (učení o svobodě, ve svobodě, sociální učení)*
- *kontemplace (hledání smyslu života a jeho duchovní výstavba)*
- *komunikace (sociální kontakty a partnerství)*
- *participace (podílení se, účast na vývoji společnosti)*
- *integrace (stabilizace rodinného života a vrůstání do společenských organizmů)*
- *enkulturace (kulturní rozvoj sebe samých, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu, technických a dalších činností)*“ (in Hofbauer, 2004, str. 14).

2.3.1 Subjekty, které se podílejí na výchově ve volném čase dětí

Mezi nejvýznamnější subjekty, které se podílejí na výchově ve volném čase, patří rodina, škola a školská zařízení:

Rodina – rodina a rodinné prostředí se významně podílejí na utváření osobnosti dítěte. Zejména kvalita vztahů mezi členy rodiny je pro výchovné působení podstatná. Rodina určuje do jisté míry životní styl svých členů, děti se od rodičů učí chápat volný čas jako určitou hodnotu, hospodařit s ním a naplňovat ho určitými aktivitami. Je žádoucí, aby rodiče věnovali pozornost a podporovali zájmové činnosti svých dětí. Rodiče by měli působit jako pozitivní vzor jak hospodařit s volným časem, nepřeceňovat ho ani nepodceňovat. Pro utváření dobrých rodinných vztahů je důležité společné prožívání volného času. Nabízejí se různé druhy turistiky, rekreační sportování, kutilství aj. Je však důležité připomenout, že kromě aktivních zájmových činností je volný čas i dobou odpočinku. Přes výchovný význam zájmových činností nelze jimi děti přesycovat, protože tím se vytrácí hlavní charakter volného času, kdy člověk dělá to, co chce, ne to, co musí (Pávková, 2014, str. 31).

Škola – výchova žáků a studentů ve volném čase není hlavním úkolem škol, přesto se propojení vyučování s dobou mimo vyučování ukazuje jako užitečné a žádoucí. Především pak propojení vyučování a zájmových činností. Úspěchy v zájmové činnosti se odrážejí pozitivně ve výsledcích školního vyučování a mohou být silnou motivací a významným činitelem při volbě povolání. Školy plní své funkce v oblasti výchovy ve volném čase různými způsoby např. nabízejí pravidelné organizované zájmové činnosti nebo příležitostné volnočasové aktivity (sportovní soutěže, vystoupení souborů, veřejná představení, odborné exkurze, výlety, aj.) (Pávková, 2014).

Školská výchovná zařízení, která mají podíl na výchově ve volném čase:

- Školní družina
- Školní kluby
- Střediska volného času
- Domovy mládeže
- Internáty
- Školy v přírodě
- Diagnostické ústavy
- Dětské domovy

- Výchovné ústavy

Kromě rodiny, školy a školských zařízení se na výchově ve volném čase podílí i celá řada různorodých subjektů. Významnou roli hrají nestátní neziskové organizace, obce se samostatnou působností a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. Např. skautské organizace, církve a náboženské společnosti.

2.3.2 Možnosti trávení volného času dětí v Olomouci

Mezi organizace věnující se volnému času dětí a mládeže v Olomouci patří například:

Dům dětí a mládeže Olomouc – Organizace umožňuje dětem seberealizaci prostřednictvím svých koníčků. Nabízí kolem 140 kroužků zejména v oblasti hudby, ekologie, přírodních věd, výtvarné výchovy, sportu a tance. Dále pořádá letní tábory, kurzy, odpolední, víkendové i prázdninové akce (Dům dětí a mládeže Olomouc, 2018).

Charita Olomouc – Klub Khamoro – služba je určena dětem od 6 do 21 let, která nabízí výchovné, vzdělávací a volnočasové aktivity. Zaměřuje se na začleňování klientů do majoritních společností (Statutární město Olomouc, 2018a).

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – Klub Zóna – Zaměřuje se především na pomoc dětem a mládeži v obtížných sociálních situacích, například mohou být ohroženy společensky nežádoucími jevy a sociálním vyloučením. Rozvíjí vědomí jejich práv, pomáhají řešit jejich těžké osobní sociální situace. Do aktivizačních činností klubu patří – rozvíjení schopností a praktických dovedností prostřednictvím volnočasových, kulturních a sportovních aktivit (Statutární město Olomouc, 2018b).

P-centrum, spolek, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – věnují se individuální a skupinové práci s rodiči a dětmi ve věku 5-15 let, které se potýkají s výchovnými, vzdělávacími, sociálními problémy, poruchami pozornosti, narušením sebevědomí atd.

Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava – organizace se zaměřuje na podporu integrace Romů do společnosti, rozvoj vzdělanosti dětí a mládeže, sociální práci s dospělými Romy, podporu romské kultury a pomoc při získávání zaměstnání Romů. Dále poskytuje volnočasové aktivity pro romské děti a mládež, přípravu romských dětí ke studiu na středních školách a terénní sociální práci na Olomoucku.

Společnost podané ruce, o.p.s., Terénní programy Olomouc pro děti a mládež – organizace nabízí sociální služby dětem a mládeži ohroženým rizikovým chováním (agresivní chování, nechráněný a promiskuitní pohlavní styk, trávení volného času na ulici, záškoláctví a trestná činnost) jejichž účelem je působit preventivně a snižovat rizika, která z výše uvedených vyplývají. Cílem je vychovávat a vzdělávat mladé lidi a podporovat zdravý životní styl u dětí a mládeže ve věku od 7- 21 let. Prostřednictvím sportovních aktivit se snaží u dětí podpořit zájem o tělesnou aktivitu a dále jim nabídnout možnosti smysluplného trávení volného času a motivovat je k seberealizaci (Statutární město Olomouc, 2018c).

Mateřská a rodinná centra – Poskytují společenství, solidaritu, otevřenost všem generacím, nabízejí výměnu zkušeností a laické poradenství. Dále pořádají akce pro podporu hodnot rodiny, rodičovství, programy pro matky, rodiče, děti a pomáhají matkám na mateřské a rodičovské dovolené udržovat jejich profesní orientaci (Magistrát města Olomouce, 2016).

Patří sem například tyto organizace:

- Centrum pro rodinný život.
- Centrum pro rodiny s dvojčaty a vícččaty.
- Rodinné centrum OLiVY.
- Rodinné centrum Slunečnice.
- Rodinné centrum Provázek.
- Rodinné centrum u Mloka.

Dětské koutky a centra – Pro rodiče s dětmi jsou v Olomouci k dispozici také herny, kde je zpoplatněný vstup. Využít mohou rodiče i dětské koutky v kavárnách a restauracích například: Café Opera, Restaurant Lobster nebo Café Na Zábradlí (Magistrát města Olomouce, 2014).

Mezi dětské koutky a centra v Olomouci se řadí:

- Amazonie
- Bambule
- Brána k dětem
- Človíček
- Krokodýlek Olomouc
- Mraveniště
- Vodní svět
- Tarzáněk

Dětská hřiště a sportoviště – V Olomouci jsou k dispozici desítky dětských hřišť po celém městě, které denně využívají děti všech věkových kategorií. Jednotlivá hřiště je možné rozdělit podle způsobu využívání do čtyř základních skupin:

- **Herní hřiště** – nacházejí se zde typizované herní sestavy a jednotlivé herní prvky, dětské koutky, pískoviště doplněná různými houpačkami. Herní hřiště jsou vhodné pro děti od 0-15 let.
- **Sportoviště** – řadí se sem všechna školní hřiště a sportoviště, která jsou v odpoledních hodinách přístupná veřejnosti.
- **Smíšená hřiště** – jsou charakteristické tím, že zde najdeme jak možnost sportovního využití tak herního využití. Lze tedy říci, že zde může trávit volný čas více generací současně.
- **Dopravní hřiště** – jde o místa, kde lze neefektivnější formou trénovat pravidla silničního provozu. Dopravní hřiště přispívají k výchově budoucích řidičů a děti se zde učí systematickou a zábavnou formou pravidla dopravního a silničního provozu.

Mezi volnočasová hřiště se v poslední době začaly řadit i tzv. workout hřiště, která slouží jako sportoviště a posilovny pod širým nebem, určené k efektivnímu cvičení s váhou vlastního těla (Magistrát města Olomouce, 2015).

2.4 Současný stav

V roce 2016 proběhl projekt Prevence kriminality v NZDM a terénu v Olomouci. Hlavním cílem projektu bylo zmírnit protiprávní jednání a sociálně nežádoucí jevy u uživatelů služeb NZDM v Olomouci a Terénních programů pro děti a mládež v Olomouci. V rámci projektu byly realizovány 3 primárně preventivní bloky, hudební a výtvarné workshopy v NZDM a volnočasové aktivity v terénu. První primárně preventivní blok byl zaměřený na rasismus a xenofobii. Po realizaci projektu pracovníci zaznamenali snížení napětí mezi příslušníky minority a majority v prostředí NZDM a zejména na akcích, kde docházelo k bezprostřednímu kontaktu minority a veřejnosti (výlety, volnočasové aktivity mimo zařízení NZDM – laser aréna, kino, motokáry, lanové centrum, aj.) Dále se v konkrétních případech dokázalo předejít organizování odvetných pouličních bitek, které měli částečně rasově motivovaný podtext. Po absolvování tohoto bloku uživatelé uvedli, že je pro ně výhodnější spíše pracovat na pocitu

vlastní sebeúcty a ceny a reagovat na projevy diskriminace ze strany okolí spíše formou pasivní rezistence (Společnost podané ruce o.p.s., 2017).

Druhý primárně preventivní blok byl zaměřený na závislosti, jako je hazard, nelegální drogy, kouření a alkohol. Pracovníci se při realizaci bloku snažili v individuálních rozhovorech zaměřovat na to, jakou má skutečnou důležitost vlastní rozhodnutí, zdraví, vlastní život uživatelů a do jaké míry jsou schopni dát přednost vlastní budoucnosti před chvilkovým uspokojením nebo pocitem spolupatříčnosti ke skupině a kamarádům. Jako zásadní dopad bloku pracovníci vyhodnotili, že většina uživatelů by se v důsledku užívání návykových látek nechtěla dostat do konfliktu se zákonem a že si uvědomuje zdravotní důsledky takového chování. Třetí primárně preventivní blok byl zaměřený na (kyber)šikanu, agresivitu a vandalismus. Uživatelé v rámci diskusí a zážitkové pedagogiky zjistili, že to, co považovali za humorné poznámky a neškodnou legraci, může ve virtuálním prostoru i v běžném životě přerůst v závažné ublížení někomu jinému a může být kvalifikováno jako trestný čin. Pracovníci u uživatelů po absolvování tohoto bloku zaznamenali změnu postoje v tom směru, že pro většinu je nevhodné účastnit se šikany, rvačky, ničení veřejných hřišť nebo zveřejňovat osobní informace a choulostivé fotografie na internetu. Blok tak splnil svou základní informační i zážitkovou funkci.

V rámci projektu pracovníci zorganizovali v terénu celkem 56 větších volnočasových aktivit a akcí pro uživatele. Realizované byly zejména sportovní, herní a výtvarné činnosti, aktivity náročnější pro organizační strážce (výtvarné workshopy, turnaj ve fotbale, fotbalové turnaje KudyKam Cup 2016 a KudyKam Cup Junior 2016, návštěva bowlingu, laser arény, lanové centrum nebo motokár (Společnost podané ruce o.p.s., 2017).

3 Popis projektu

3.1 Organizační zajištění projektu

Projekt sebezpoznávacího pobytu bude probíhat v rekreačním středisku Okluky. Jedná se o část obce Malé Hradisko v okrese Prostějov. Pro pobyt je středisko vybaveno dřevěnými chatkami s kapacitou čtyři lůžka a elektrickým osvětlením nebo třípokojevými bungalovy s vlastním sociálním zařízením – WC, umyvadlo, elektrická zásuvka. Jako provozní zázemí slouží kuchyně, jídelna s kapacitou 120 míst, umývárny s teplou vodou, ohniště, parkoviště a v noci venkovní osvětlení. Areál střediska je i částečně oplocen. Ke sportovním aktivitám lze použít vlastní rybník střediska, hřiště na fotbal, volejbal, travnaté plochy v areálu nebo společenskou část jídelny. Zásobování potravinami je možné v Protivanově nebo v Prostějově. Na pobyt se pojedou pronajatým autobusem. Autorem většiny aktivit je pisatelka projektu a navrhované aktivity nejsou realizovatelné v deštivém počasí.

3.2 Harmonogram projektu

V rámci přihlášky na pobyt děti dostanou od pracovníků NZDM „jízdenku“, kterou budou v den odjezdu potřebovat do autobusu. Jízdenka bude zároveň motivací i indicií k tématu pobytu.

Během druhého dne budou děti rozděleny do dvou skupin. Rozdělení proběhne v rámci jedné z her. Každá skupina bude mít vedoucího (jedno ze starších dětí), dále bude na pobytu přítomno dalších 6 vedoucích, z toho 3 dobrovolníci. Pro získání dobrovolníků bude osloveno dobrovolnické centrum projektu Romspido v Olomouckém kraji a budou požádáni o pomoc při realizaci projektu. Pobyt je plánován na 4 prázdninové dny, konkrétně se jedná o dny čtvrtek až neděle v červenci nebo v srpnu.

3.3 Herní příběh pobytu

Pobyt v sobě zahrnuje příběh, který postupně rámuje skutečně vykonávané činnosti a hry. Po příjezdu do rekreačního střediska se děti dozví, že ztroskotaly na opuštěném ostrově, odkud se dostanou, jen pokud si budou vzájemně pomáhat a postaví novou loď, která je odveze domů. Stávají se kolonisty svého ostrova, zvelebují ho a zároveň získávají dílky, ze kterých by měly na konci sestavit loď (rozstříhaný obrázek lodi vyrobené z kartonu). Na ostrově jim bude pomáhat místní domorodec.

3.4 Konkrétní popis jednotlivých dnů

Příběh se odehrává po celou dobu pobytu. Jednotlivé činnosti a hry probíhají podle předem stanoveného harmonogramu. K realizaci projektu je zapotřebí dopředu zajistit pomůcky ke konkrétním hrám a činnostem.

3.4.1 ČTVRTEK

Harmonogram dne:

13:00 hod. – Sraz/odjezd

14:00 hod. – Příjezd/ubytování

15:00 hod. – Svačina

15:20 hod. – 1. Blok aktivit

18:00 hod. – Večeře

19:30 hod. – Večerní program

22:00 hod. – Večerka/hygiena

Sraz – děti se sejdou před organizací NZDM v Olomouci, odkud pojedou připraveným mikrobusem i s pracovníky NZDM a dobrovolníky.

Příjezd – už během cesty se pracovníci mohou s dětmi bavit, kam asi jedou nebo co budou dělat. Jelikož je tématem pobytu ztroskotání na ostrově, bude příjezd tzv. fingované ztroskotání. Děti přijedou mikrobusem co nejbližší k rekreačnímu středisku, kde ale zastaví na kraji cesty, protože mikrobus má poruchu a dál jet nemůže. Dětem tímto začíná první hra s názvem průzkum ostrova.

Průzkum ostrova – hra je motivovaná přežitím celé ztroskotané skupiny. Děti budou rozděleny do dvojic, kde každá dvojice bude mít svázané nohy k sobě a dostane papír s otázkami a tužku. Dvojice se musí dostat do rekreačního střediska a zjistit odpovědi na otázky. Pomocí otázek mají zjistit, na jakém ostrově ztroskotaly a zda je možné se na něm ubytovat.

(Příklady otázek: 1. Kolik chatek je v areálu? 2. Kolik stolů je v jídelně? 3. Kolik je oken v klubovně? 4. Jakou barvu má střecha jídelny? atd.)

Po průzkumu ostrova se děti sejdou s vedoucími a společně vyhodnotí odpovědi na otázky. Děti samy zhodnotí, jestli je možné se na ostrově ubytovat.

Ubytování /Svačina – děti se vrátí do mikrobusu pro své věci a s vedoucími se ubytují a budou mít svačinu.

1. Blok aktivit – v rámci tohoto bloku musí děti získat jídlo, vodu a oheň, aby přežily na ostrově

Krátce po skončení svačiny do střediska přijde místní domorodec (jeden z vedoucích), který nabídne dětem pomoc v podobě jídla, vody a ohně pro přežití na ostrově. Domorodec dětem nechce nic dát zadarmo, proto musí děti splnit jeho tři úkoly.

Pomůcky:

- Kostým domorodce
- Malířské štětce, barvy, 2x plátno, 2x stojan
- 2 dřevěné klády
- Kartonový obrázek ovce/steaku
- 2x lavor s vodou, 2 prázdné sklenice, upravený kelímek s provázky
- Kartonový obrázek kapky vody
- Klády na stavění hranice
- Kartonový obrázek plamene

(děti je zapotřebí na tyto aktivity rozdělit do 2 vyrovnaných skupin, rozdělení určí vedoucí, pravé rozdělení proběhne až v pátek)

Získání jídla – aktivita se odehrává v nedalekém lese. Děti jsou rozděleny do dvou skupin. Každá skupina má k dispozici kládu se štětcem, malířský stojan a plátno, barvy. Stojan s plátnem stojí na jednom kopci a barvy a kláda, ve které je štětec na druhém kopci. Děti mají za úkol ve skupině doběhnout k barvám, vzít společně kládu se štětcem, namočit štětec do barvy a co nejrychleji se dostat na druhý kopec k malířskému plátnu a kreslit. Obě skupiny mohou v rámci jednoho běhu udělat pouze jeden tah štětcem. Společně musí každá skupina namalovat na plátno ovci *(podle náročnosti terénu a unavenosti dětí mohou namalovat i louku, kytky atd.)*. Pokud se jim to podaří, získává každá skupina od domorodce kartonový obrázek ovce/steaku.

Získání vody – Aktivita může proběhnout jak v klubovně, tak venku. Děti budou mít za úkol naplnit prázdnou sklenici vodou za pomoci speciálně upraveného kelímku s provázky. Každá skupina bude mít své stanoviště, kde bude mít lavor s vodou a vedle postavenou prázdnou sklenici, kterou musí společně naplnit. Nikdo se ale sklenice nesmí dotknout. Úkol zvládnou jen ve spolupráci a to tak, že každý hráč ve skupině bude držet jeden provázek vedoucí z kelímku, posadí se společně kolem sklenice, kterou mají naplnit a kelímkem naberou vodu,

kterou nalijí ji do sklenice. Pokud se jim to podaří, dostanou od domorodce kartonovou kapku vody.

Získání ohně – Aktivita bude probíhat venku na rovině, nejlépe hned u ohniště. Děti budou mít za úkol postavit ve skupině co nejvyšší hranici ze dřeva. Skupinky budou mít své stanoviště, kde budou muset postavit hranici. Obě skupiny budou mít společné dřevo, ze kterého budou moci čerpat. V obou skupinách budou hráči specificky znevýhodnění. Podle počtu a rozdělení budou mít někteří hráči např. jen jednu ruku, jenu nohu, nebudou moci mluvit, jedna dvojice může mít svázané ruce, takže budou jako siamská dvojčata, atd. Pokud se skupině podaří postavit hranice, která bude stát, dostane od domorodce kartonový obrázek plamene.

Večeře – po tomto bloku bude následovat večeře a až do 19:30 mají děti volno, kdy mohou využít nabídky her v klubovně (deskové hry, karty, šipky atd. z klubu NZDM).

Táborák – v 19:30 se sejdem u táboráku, kde se budou hrát různé oddechové hry, seznamovací hry nebo se může zpívat. Děti mohou mluvit o tom, co prožily nebo co se jim líbilo.

Večerka/ hygiena

3.4.2 PÁTEK

Harmonogram dne:

07:30 hod. – Budíček/hygiena

08:00 hod. – Snídaně

08:30 hod. – 2. Blok aktivit

10:00 hod. – Svačina

10:30 hod. – 3. Blok aktivit

12:00 hod. – Oběd

12:30 hod. – Polední klid

13:30 hod. – 4. Blok aktivit

15:00 hod. – Svačina

15:30 hod. – 5. Blok aktivit

18:00 hod. – Večeře

19:30 hod. – Večerní program

22:00 hod. – Večerka/hygiena

00:00 – 01:00 hod. – Bojovka

Budíček 07:30 hod. / hygiena

V pátek ráno po snídani proběhne rozdělení do skupin.

2. Blok aktivit – rozdělení do skupin

Děti budou rozděleny do dvou skupin podle věku a jejich schopností. Toto rozdělení je potřeba promyslet před odjezdem na pobyt, podle toho, které děti pojedou.

Rozdělení proběhne během hry „V moři“ – v ohraničeném prostoru (v moři), budou po zemi poházené papírky dvou barev. Určitý počet papírků bude prázdných a na ostatních budou jména účastníků. Počet prázdných papírků je dobré promyslet podle počtu účastníků, jsou jen pro zvýšení obtížnosti hry. Děti musí najít papírek se svým jménem a vrátit se s ním zpátky na start. Po cestě si ale musí dávat pozor na žraloky, kteří je mohou kousnout (žralok= vedoucí, který stojí okolo ohraničeného prostoru, může zasáhnout dítě papírovou koulí a vyřadit ho ze hry – dítě musí odevzdat papírek a vrátit se na start, vedoucí pokládá papírek zpátky na zem). Hra končí tehdy, pokud mají všichni účastníci papírek se svým jménem. Hráči jsou rozděleni podle barvy papírku do dvou skupin.

Poznámka: Bylo by dobré, aby děti, které mají být kapitány posádky, měly svou roli napsanou na papírku se svým jménem.

Pomůcky:

- Papírky se jmény účastníků rozdělených do dvou skupin tzn. dvě barvy papírků
- Papírky prázdné
- Lano na ohraničení prostoru
- Papírové koule, které mohou mít účastníci jako povinnou výbavu na pobyt

Nejlépe ještě před svačinou se dětem zadá úkol, na který budou mít čas až do večerního programu. Jako posádka si vytvoří svůj pokřik a vyrobí vlastní vlajku. K výrobě vlajky dostane každá posádka pomůcky.

Pomůcky:

- Barvy

- Menší prostěradlo nebo látku
- Kus delšího dřeva – klacek
- Provázek na připevnění vlajky na klacek

Svačina – Po skončení hry se půjde na svačinu

3. Blok aktivit – povolání členů posádky

Mezi svačinou a obědem, budou mít děti čas seznámit se se svojí posádkou, ke které byly přiřazeny. Celá posádka si sedne do kroužku s některým vedoucím a budou si na základě diskuse rozdělovat role v posádce:

- Vedoucí jim na začátku dá balíček lístků, kde jsou napsané hodnosti v posádce a jejich charakteristika.
- Jako hodnosti jsem použila charakteristiku tzv. týmových rolí od Mereditha Belbina (Belbin associates, 2018).
- Děti mají za úkol si je navzájem rozdělit podle toho, jak si myslí, že jednotlivé vlastnosti hodností mají oni sami.

Jednotlivé hodnosti:

1. **Kapitán** je předem stanovený.
2. **1. Důstojník „dotahovač“** – Zajišťuje, aby skupinka postupovala směrem ke splnění stanoveného cíle, do aktivit vnáší pořádek, snadno komunikuje, naslouchá.
3. **Kormidelník „koordinátor“** – upřesňuje cíle skupiny, snadno komunikuje, je rozhodný, zaměřuje lidi na to, co umí nejlépe.
4. **Plavčík „realizátor“** – přeměňuje myšlenky na zvládnuté úkoly, tvrdě pracuje, je soutěživý.
5. **Zdravotník „stmelovač“** – Otevřený, citlivý, není příliš dominantní, sympatický, populární, pojítka týmu, nemá rád konflikt, pokud k němu dojde, tak spíše usmíruje, je zvláště cenný ve chvílích, kdy se tým ocitá v problémech.
6. **Radiodůstojník „analytik“** – nedovolí týmu pustit se do nevhodného nápadu, je zapálený do aktivit, snadno se přizpůsobí, objasňuje ostatním složité, obvykle nemívá originální nápady.
7. **Lodivod „všudybyl – vyhledávač“** – otevřený, dominantní, pozitivní, má spoustu kamarádů, člověk s nápady, snadno komunikuje.
8. **Lodní tesař „inovátor“** – mívá spoustu brilantních nápadů, je dominantní, hledá originální řešení, rád řeší velké problémy, je otevřený a přímý v jednání.

9. **Strojmistr „specialista“** – profesionální, oddaný, aktivní, je technicky nadaný, nabízí znalosti, které mohou pomoci ostatním.
10. **Lodní šéfkuchař „formovač“** – otevřený, impulsivní, rychle reaguje na výzvu, snaží se sjednotit myšlenky a vytvářet vzory, dává jednotlivé věci do pohybu, nemá rád bezcílné diskutování.

Zbytek času po diskusi mohou děti věnovat přípravě pokřiků a výrobě vlajky.

Oběd

Polední klid (v poledním klidu mohou děti využít nabídky her v klubovně nebo dodělat vlajku a pokřik).

4. Blok aktivit – získání 1. části lodi: stěžeň

V tomto bloku mají děti za úkol získat první část lodi – STĚŽĚŇ. Po poledním klidu za dětmi přijde domorodec a nabídne jim pomoc při stavbě lodi. Dostanou od něj za úkol postavit vysokou věž. Posádka, která bude mít nejvyšší věž, dostane papírovou stěžeň vyrobenou z kartonu.

Hra Architekti:

Aktivita, při které obě posádky musí v časovém limitu postavit na podložce nebo na stole ze špaget a izolepy co nejvyšší věž. Věž by měla být co nejvyšší, nejstabilnější, nejoriginálnější, můžeme hodnotit i počet špaget, které děti použijí. Domorodec po vypršení časového limitu vyhlásí vítěze a předá stěžeň.

Pomůcky:

- 2x balíček špaget
- 2x nová izolepa
- Nůžky
- Papírový stěžeň

(Hranostaj.cz architekti)

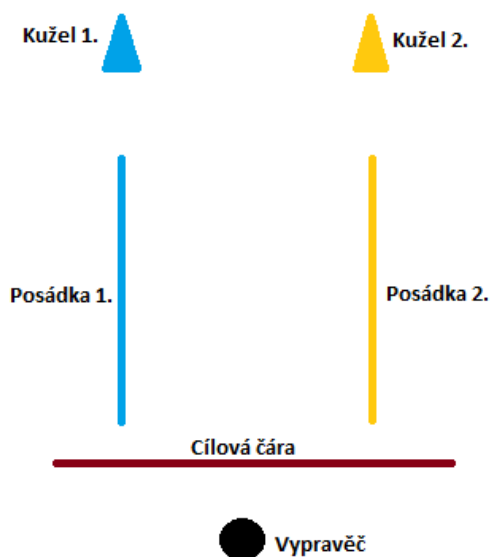
Hra Příběh o posádce:

Posádky sedí naproti sobě. Vypravěč říká příběh o posádce. Jakmile vypravěč v příběhu řekne jednu z hodností (kapitán, 1. důstojník, plavčík, kormidelník, lodní tesař, zdravotník, lodivod, lodní šéfkuchař, strojmistr, radiový důstojník), dotyčný z obou posádek vyběhne směrem ke

svému kuželu, oběhne ho a vrací se zpátky k vypravěči, před kterým je cílová čára. Posádka, která je první, získává bod a dotyčný se vrací na své místo. Viz obrázek 1.

Pomůcky:

- Kužely 2x
- Lano, nebo páska na stanovení cílové čáry
- Příběh, vypravěč

Obrázek 1 – rozmístění hráčů ve hře.

Příběh o posádce:

Kdysi dávno žil jeden malý kluk, který se chtěl stát kapitánem. A tak si řekl, že až vyroste, postaví si loď, najme si posádku a vypluje na širé moře. Když mu bylo 22 let, složil kapitánské zkoušky a vydal se hledat posádku do města. Protože bylo právě poledne, rozhodl se mladý kapitán zajít si na oběd do místní vyhlášené restaurace, kde vařil nejlepší šéf kuchař široko daleko. Oběd mu tak zachutnal, že si mladý kapitán řekl, že takového kuchaře by chtěl na své lodi. Nechal si ho zavolat a nabídl mu službu na jeho lodi, kterou nemohl odmítnout.

Oba se potom vydali spolu městem. Protože ještě neměli svoji loď, na které by vypluli, šli se podívat do místního přístavu. Jeden mladý lodní tesař, tam právě dodělával svoji novou loď. Přišli k němu a kapitán mu nabídl, že od něj loď koupí a vezme ho s sebou na moře. Lodní tesař s tím souhlasil pod jednou podmínkou. Vypluje s ním na moře, jen pokud vezmou s sebou i jeho

kamarády – místního plavčíka, důstojníka, kormidelníka, zdravotníka, radiového důstojníka, lodivoda a strojmistra.

Kapitán se pousmál a rád souhlasil, protože mu lodní tesař pomohl najmout posádku.

Konec.

Svačina

5. Blok aktivit – rituální tanec a island clothes

V odpoledním bloku č. 5 bude mít každá posádka za úkol vymyslet si vlastní rituální tanec, který předvede domorodci při večerním táboráku. V rámci tance mohou děti předvést různé kostýmy vyrobené jen z přírodních materiálů. Dále budou děti na táboráku předvádět své vlajky a pokřiky. Pokud by neměly vlajky a pokřiky dodělané, budou je moci do večere dokončit.

Island clothes – děti mají za úkol vyrobit aspoň jeden kostým pro jejich rituální tanec. Na kostým by měli použít jen přírodní materiál, který najdou, popřípadě jim vedoucí může dát provázek na zpevnění nebo svázání kostýmu.

Pomůcky:

- Provázek

Rituální tanec – děti dostanou informaci, že na dnešní táborák přijde domorodec, a tak si pro něj připraví rituální tanec, který si myslí, že se na ostrově tancoval. K tanci mohou děti pustit libovolnou píseň nebo zpívat.

Večere

Táborák

Tak jako ve čtvrtek se večer sejdeme u táboráku, ke kterému přijde i domorodec. Jakmile budou všechny děti na místě, vedoucí může přivítat domorodce a zahájit přehlídku posádek. Každá z posádek předvede svůj pokřik a vyrobenou vlajku. Potom předvede svůj tanec a vyrobený kostým. Domorodec nebo vedoucí může vše ohodnotit. Pokud zbyde do večerky

ještě dostatek času, může vedoucí s dětmi zpívat klasické táborevé písně nebo budou na klubovně nabídnuté hry a aktivity.

Pomůcky:

- Kytara
- Zpěvníky
- Jiné nástroje nebo hudba

Večerka/hygiena

Bojovka – Získání další části lodi: plachta

Po večerce, až budou všechny děti spát, nachystají vedoucí noční bojovku.

Pomůcky:

- Černé pláště (cca 3x)
- Lístičky
- Vyrobena plachta z kartonu

Průběh:

Vedoucí nachystají oheň, oblečou si černé pláště a stanou se tak vetřelci na ostrově. Za sebe okolo ohně rozmístí lístičky (pokud nebude u ohně dostatek světla, mohou se vetřelci usadit i jinde, např. u pouličního osvětlení nebo u klubovny). Další vedoucí, který není převlečený, půjde vzbudit všechny děti. Jakmile se děti vzbudí a oblečou, sejdou se všichni na náměstíčku před chatkami a vedoucí jim řekne, že na jejich ostrov přijeli vetřelci. Proto, aby zase odjeli a neohrožovali je, musí děti jít a sebrat nepozorovaně co nejvíce lístičků, které představují věci vetřelců. V této bojovce nejsou děti rozdělené na posádky. Vetřelci si mezi sebou po dobu bojovky povídají, různě vstávají, aby to děti neměly tak jednoduché. Až budou mít děti lístičky vysbírané aspoň z větší části, nařídí jim vedoucí, aby se šly schovat do bezpečí. Ráno při snídani vedoucí oznámí dětem, že vetřelci museli ještě večer určitě odjet z ostrova pryč a zapomněli tam plachtu, kterou dostávají obě posádky dohromady, protože nebyly rozděleny a všichni se snažili zachránit.

3.4.3 SOBOTA

Harmonogram dne:

08:30 hod. – Budíček/hygiena
09:00 hod. – Snídaně
09:30 hod. – 6. Blok aktivit
10:30 hod. – Svačina
11:00 hod. – 7. Blok aktivit
12:00 hod. – Oběd
12:30 hod. – Polední klid
13:30 hod. – 8. Blok aktivit
15:00 hod. – Svačina
15:30 hod. – 9. Blok aktivit
18:00 hod. – Večeře
19:30 hod. – Večerní program
00:00 hod. – Večerka

Budíček 8:30 hod. /hygiena

Snídaně (Při snídani jim vedoucí řekne, že včerejší bojovka dopadla dobře a vetřelci odjeli ještě večer z ostrova. Protože se všichni snažili zachránit, dostanou obě posádky plachtu z kartonu dohromady.

6. Blok aktivit – ponorky (získání kormidla)

V tomto bloku se obě posádky rozdělí na dvě skupiny po 5 lidech a vytvoří ponorky. Cílem aktivity je sestřelit obě ponorky druhé posádky a vyhrát kormidlo.

Ponorky – Aktivita proběhne na louce nebo na volném prostranství. Každá posádka se rozdělí na dvě skupiny po 5 lidech – získá tím 2 ponorky. Ponorka vypadá tak, že hráči stojí za sebou v zástupu a chytou se za pas nebo za ramena s hráčem před sebou. Všichni v ponorce až na posledního mají zavázané oči šátkem. Poslední je kormidelník a řídí ponorku. Ponorka (posádka) se domluví na signálech, které budou řídit její pohyb. Signály vysílá kormidelník a každý hráč je posílá dál. Jsou povolené pouze neverbální signály pro pohyb ponorky, protože pod vodou není nic slyšet. Např. zmáčknutí levého ramene = zatočit doleva, zmáčknutí pravého ramene = zatočit doprava, atd. Posádka by neměla zapomenout na speciální signál pro „vystřelení torpéda“. Jakmile signál pro „vystřelení torpéda“ dojde až k prvnímu hráči, stává se torpédem, opouští ponorku a běží co nejrychleji dopředu, aby zasáhl cizí ponorku. Vystřelením torpéda ponorka ztrácí jeden článek. Ponorka se potopí tehdy, když je zasažena torpédem cizí

ponorky nebo pokud narazí do vraku jiné ponorky. Hráči potopené ponorky si mohou rozvázat oči a sednou si tam, kde se potopili – tvoří vrak a nadále jsou v tichosti (Číko, 2007).

Začátek hry: Ponorky jsou rozmístěné do krajů vytyčeného území. Nejlépe co nejdále od sebe. Hra začíná na pokyn vedoucího – Start.

Konec hry: Hra končí, až budou potopené ponorky jedné posádky nebo až budou ponorky bez torpéd.

Bezpečnost: Hru musí hlídat minimálně 2 vedoucí, kteří dávají pozor na vystřelená torpéda a na srážky ponorek s překážkami.

Pokud ani jedna posádka nevyhraje, může se hra podle času zahrát znovu. Posádka, která vyhraje, získá kormidlo z kartonu.

Pomůcky:

- 16 šátků na oči
- Kormidlo z kartonu

Svačina

7. Blok aktivit – odreagování

V tomto dopolední bloku proběhnou dvě krátké aktivity spíše na pobavení a odreagování, do kterých se zapojí i vedoucí.

Kuny a slípka – aktivita na postřeh, rychlost a pobavení. Pomocí lana nebo provázku se udělá kruh o poloměru jednoho metru. Do kruhu se dají papírové koule, nejlépe tak kolem 30 koulí. Vedoucí si stoupne do kruhu a představuje slepici, která sedí na vejcích. Posádky představují kuny. Kuny se po startu snaží přiblížit k hnízdu a pokoušejí se ukořistit vejce. Slepice brání svá vejce máváním křídel. Kuny odnášejí ukořistěná vejce na svou hromádku. Pokud se slepice dotkne kuny, musí kuna pustit vejce a doběhnout k dalšímu vedoucímu, který stojí dostatečně daleko od hnízda, tam se ho dotkne a dá mu nový život. Pokud by kuny byly moc šikovné, může přijít slepici na pomoc kohout (další vedoucí), ten může kuny odhánět od hnízda. Jakmile je hnízdo slípky prázdné hra končí. Vyhrává posádka, která má nejvíce vajec. (Vodník, 2010).

Pomůcky:

- Papírové koule

- Lano nebo provázek

Omezení malíři – kreativní hra na rozvoj týmové spolupráce. Aktivita se bude konat uvnitř v klubovně. Posádky dostanou od vedoucího papír a zadá jim téma výtvarné práce. Např. nakreslete ostrov ve tvaru srdce, který má 8 stromů, 3 keře, 1 sopku, 2 písčité pláže. Všechny objekty musí být obtaženy černou fixou. Následně je každému hráči v posádce přidělen jeden handicap. Např. nesmí použít černou fixu, nesmí použít pastelku té či oné barvy, nemá ruce, je slepý, nesmí použít gumu, nesmí vstát od stolu, nesmí mluvit, atd., nebo mu je přidělena výsada např. jedině on smí kreslit písek, jedině on smí kreslit zelenou pastelkou atd. Posádky mají na práci pouze omezený čas, po kterém zhodnotíme jejich dílo a hlavně spolupráci v týmu.

Pro výsadu nebo zákaz vstání od stolu je dobré veškeré pastelky a fixy odnést daleko nebo je rozmístit různě po klubovně (Veve, 2007).

Pomůcky:

- Papíry
- Pastelky
- Fixy
- Šátky na zavázání očí

Oběd

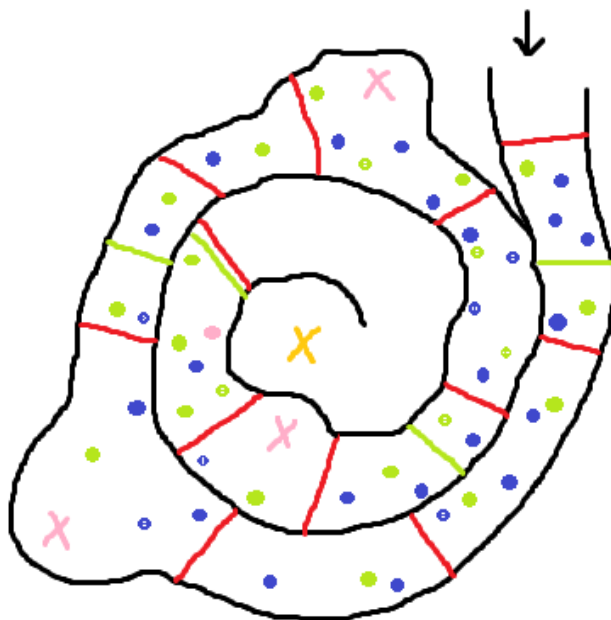
Polední pauza (v polední pauze vedoucí připraví aktivitu Jeskyně, která bude probíhat hned po ní).

8. Blok aktivit – jeskyně – získání kotvy

Jeskyně – Úkolem posádky je projít jeskyní, neztratit životy, nechytit se ani do jedné z vzdušných nebo nášlapných pastí a získat kotvu.

Příprava jeskyně – trasa ohraničená lanem nataženým mezi stromy. Pokud chceme zvýšit efekt jeskyně, můžeme na lana navěšet plachty. Potom se nachystají pasti – *nášlapné pasti* = sešlápnuté plastové lahve zakryté hlinou nebo listy nejlépe v nepřehledném terénu, *vzdušné pasti* = černá nit natažená mezi stromy napříč cestou, na které je na jednom konci zavěšená rolnička. Na cestě jeskyní mohou být nastražené i falešné pasti – nitě bez rolničky, kopce hlíny a listů.

V jeskyni se nacházejí ještě další 3-4 místnosti, kde se nachází úkol pro přidání životů. Např. Hádanka: Patří ti to, ale tvoji přátelé to používají častěji než ty, co je to? Čtyři rohy, žádné nohy, chaloupkou to pohne, co je to? Otázka: Čí byl klobouk, ve kterém cestovali králíci Bob a Bobek? Atd. Viz obrázek 2.

Obrázek 2 – návrh jeskyně.

Vysvětlení k obrázku:

- Černá čára = stěny jeskyně
- Červená čára = past natažená mezi stromy ve výšce 30-45 cm,
- Zelená čára = past natažená mezi stromy ve výšce 100-120 cm
- Zelená tečka = falešná nášlapná past
- Modrá tečka = nášlapná past
- Růžový křížek = papír s úkolem
- Žlutý křížek = pařez, na kterém je kotva

Průběh – Na začátku se posádka přivede k jeskyni a řekne se jí, že jejich úkolem je projít jeskyní a najít kotvu na svou loď. Na cestě mohou narazit na nášlapné nebo vzdušné pasti. (Neříkala bych jim, jaké přesně pasti je čekají, pouze že jsou vzdušné nebo nášlapné. Budou více překvapení.) Každá posádka potom dostane životy (kamínky nebo papírky), 2 ks na

každého člena posádky. V případě, že někdo spustí past, musí odevzdat život. Pokud někdo ztratí oba životy, vypadává ze hry, opouští jeskyni a nesmí s posádkou dále komunikovat. Životy se také nesmí půjčovat. Když posádka dojde do místnosti, kde najdou úkol nebo otázku a správně ho vyřeší, dostanou za to život, který mohou dát komukoli.

Ve středu jeskyně je kotva, kterou najdou obě posádky, pokud se jim podaří jeskyni projít. Zároveň tam je instrukce, aby se vrátili stejnou cestou z jeskyně ven a dávali si pozor na pasti.

Celou jeskyni provází posádku 1-2 vedoucí, kteří hlídají a opravují pasti a berou nebo dávají životy. Aktivita je mířená na spolupráci v týmu, bylo by dobré, aby hned po ní proběhla sebereflexe. Jak se komu šlo, kdo byl první, kdo vedl atd. Potom jde do jeskyně druhá posádka (Jaja, 2016).

Pomůcky:

- Lano
- Kotvy z kartonu 2x (pro každou posádku jedna)
- Plachty
- Plastové lahve, aspoň 20 ks
- Černá nit
- Rolničky nebo zvonečky
- Životy- kamínky nebo papírky
- Papíry s úkoly

Během této aktivity má jedna posádka volno, když je druhá v jeskyni. V tomto čase může posádka sledovat druhou, jak se jí daří nebo vejít do jeskyně za první posádkou.

Svačina

9. Blok aktivit – bitva o vlajku - získání přídí a zádi

Bitva o vlajku – Cílem aktivity je získat vlajku druhé posádky.

Příprava - Před aktivitou je potřeba nachystat v lese domečky pro posádky = cca 5-7 stromů označených krepovým papírem (každá posádka má jinou barvu domečku). Domečky jsou od sebe zřetelně odděleny např. cestou. Protože jsou jen dvě družstva, nedoporučovali bychom dávat domečky daleko od sebe.

Průběh – Posádky se sejdou na náměstíčku před chatkami a s vedoucíma půjdou do lesa. S sebou si vezmou vlajky. V lese má každou posádku na starosti jeden vedoucí, který je odvede do jejich domečku. Doprostřed domečku zabodnou svou vlajku a vedoucí dá každému členu

3 papírky v barvě jejich domečku (představují jeho životy). V každém domečku je krabice s papírovými koulemi. Vedoucí každé posádky vysvětlí pravidla a v dohodnutý čas se hra odstartuje (Pampeliška, 2009).

Pravidla:

- Cílem posádky je získat z nepřátelského domečku jejich vlajku a nepřijít o tu svou.
- Nesmí přijít o svůj život = papírek v barvě jeho domečku.
- Pokud je protihráč trefí papírovou koulí, musí mu odevzdat jeden ze tří papírků.
- Jestliže hráč přišel o své 3 životy, musí se vrátit zpět do svého domečku, kde se 2 minuty léčí a pak mu vedoucí dá další 3 papírky (životy).
- Ten, kdo ukořistil papírek protihráče, ho může odevzdat ve svém domečku – jsou za to body.
- Do vlastního domečku nesmí hráč vstoupit, pokud – nenese vlajku, papírek protihráče nebo se nejde léčit.
- Za žádných okolností se v domečku nebojuje.
- Pokud je hráč, který nese vlajku vybit a nemá už žádný ze tří životů, musí odevzdat vlajku protihráči, který ho vybil. Zraněný se musí vrátit zpět do domečku a léčí se 2 minuty.
- Ten kdo mu vlajku ukradl, nese vlajku do svého domečku, ať je to vlajka jeho posádky nebo ne. (Vlajka je vždy buď v některém domečku, nebo ji někdo nese, nepovaluje se jen tak v lese.)
- Vlajkou se nesmí házet.
- Hraje se dohodnutý čas (hodinu a půl).

Bodování:

Vlajka přinesená do domečku = 10 bodů

Vlajka na základně na konci hry = 20 bodů

Vlastní vlajka v domečku na konci hry = 40 bodů

Papírek (život) protihráče = 2 body

Pomůcky:

- Vlajky obou posádek
- Krepové papíry dvě barvy
- Papírky – dvě barvy (stejně jako krepové papíry)
- Papírové koule (čím více, tím lépe)

Po aktivitě všichni projdou les, posbírají papírové koule a sklídí své domečky. Společně se půjde zpátky do tábořiště a vlajky se vrátí zpět každé posádce.

Příd' a zád' dostane posádka, která vyhrála nebo pokud hra dopadne nerozhodně, může každá posádka dostat jeden kus trupu lodě.

Večeře

Večerní program – Oslava

Posádky už získaly všechny části lodě. Stěžeň, plachtu, kormidlo, kotvu, příd' a zád'. Večerní program bude proto vyhrazen k oslavám a zábavě.

Po večeři se všichni sejdou v klubovně. Společně nachystají občerstvení – brambůrky, popcorn, pití, atd. Můžou si i vyzdobit klubovnu balónky. Potom bude volná zábava. Děti se budou moci podívat na nějaký film, pustit si hudbu, hrát hry a jiné aktivity např. Ve skupinkách plní různé úkoly např.:

- Pusou vylovit/sníst z lavoru s vodou okurku/jablko.
- Co nejrychleji si celá skupinka předá pomocí nosu krabičku od sirek.
- Co nejrychleji musí hráč dostat do pusy bonbón, který visí na dlouhém provázku.
- Vyluštit různé šifry, dlouhé příklady, přesmyčky.

Pomůcky:

- Balónky
- Občerstvení (pití, brambůrky, popcorn, bonbony, atd.)
- Lavor 2x
- Okurka/jablko
- Bonbony + provázek
- Dataprojektor + počítač + filmy + hudba

Večerka – bude prodloužená až do půlnoci.

Hygiena

3.4.4. NEDEĚLE

Harmonogram dne:

08:30 hod. – Budíček/hygiena

09:00 hod. – Snídaně

09:30 hod. – 10. Blok aktivit

10:30 hod. – Svačina

11:00 hod. – Zpětná vazba

12:00 hod. – Oběd

12:30 hod. – Úklid

13:30 hod. – Odjezd

Budíček 08:30 hod. /hygiena

Snídaně

10. Blok aktivit – stavění lodi

Obě posádky se sejdou v klubovně. Protože jednotlivé části lodě byly v rámci aktivit rozděleny vítězům, ani jedna posádka nemůže postavit svoji vlastní loď. Proto musí dojít k závěru, že se z ostrova dostanou jen se vzájemnou pomocí. Společně pak sestaví loď – slepí/přivážou, všechny části lodě, (mohou si tam připevnit i své vlajky), tam kde mají být. Viz obrázek 3.

Obrázek 3 – návrh lodi.

Pomůcky:

- Všechny části lodě – příď, záď, stěžeň, plachta, kormidlo, kotva
- Lepicí páska, provázek, lepidlo
- Nůžky

Svačina

Zpětná vazba

Před obědem se všichni sejdou buď venku, nebo v klubovně a sednou si společně do kruhu. Proběhne cílená zpětná vazba, která by měla umožnit:

- Sdílení zážitků
- Zapamatování hlavních momentů, zkušeností, emocí a dojmů
- Zachycení vývoje jedince díky prožitým individuálním zkušenostem

Aktivita pro zpětnou vazbu:

Teploměr – vedoucí venku nachystá natažené lano, které bude mít kontinuum od mínusu přes nulu k plusu. Děti se postaví tam, jak/kde se podle zadané otázky cítí. Např.: Jak se vám ve skupině spolupracovalo?, Bavili tě aktivity na pobytu?, Jak jsi spokojený s výsledkem, kterého jste dosáhli?, Přinášel jsi do posádky dobré nápady a impulsy?, (Reitmayerová, Broumová, 2012).

Pomůcky:

- Lano

Obličej – děti dostanou karty s obličejí, vyjadřující různé stupně spokojenosti. Postupně bude vedoucí spolu s dětmi rekapitulovat jednotlivé dny, jaké byly aktivity, jaké bylo jídlo, jaká byla noc, jak se jim líbilo ve skupince, atd. Děti se budou vyjadřovat k jednotlivým aktivitám ukazováním odpovídajících karet (Reitmayerová a Broumová, 2012).

Pomůcky:

- Karty s obličejí

Příklady karet obličejů:

Ruku na toho, kdo... – zpětná vazba na důležitost jednotlivých členů posádky. Každý člen volí pomocí svých rukou, má jeden hlas – jednu ruku. Vedoucí vysloví tvrzení a každý hráč položí ruku na toho, ke komu se tvrzení podle jeho soudu nejlépe hodí (Reitmayerová a Broumová, 2012).

(Mohou se zapojit i vedoucí.)

Příklady tvrzení:

- Kdo se staral o dobrou náladu ve skupině?
- Kdo měl dobré nápady?
- Kdo dobře naslouchal?
- Kdo ti pomohl?
- Komu jsi pomohl ty?
- Kdo byl šikovný?
- Kdo tě překvapil svou vlastností?
- Komu bys poděkoval?
- Kdo byl trpělivý?

Oběd

Úklid / odjezd

3.5 Rozpočet projektu

3.5.1 Možnosti pro čerpání finančních prostředků

O finanční prostředky pro projekt je možné požádat v rámci ročního rozpočtu pro organizaci NZDM v Olomouci na rok 2019. Dále je možné prostředky získat z programu podpory projektů nadace Albert, která se zaměřuje na projekty vzdělávání, integrace, rozvoje a přípravy do života sociálně ohroženým dětem. Dále z programu finančních příspěvků v oblasti volného času dětí

a mládeže statutárního města Olomouc. Formulář pro dotaci od Magistrátu města Olomouce je po registraci ke stažení na adrese www.dotace.olomouc.eu/uvod.

3.5.2 Rozpočet

Financování celého pobytu zahrnuje dopravu, ubytování, stravu a materiální zajištění. Viz tabulka 1.

Doprava – na místo pobytu a zpět do Olomouce se děti i vedoucí dopraví pomocí pronajatého autobusu. Cena za pronájem autobusu není veřejně dostupná. Obě cesty budou vykalkulovány až na základě poptávky u konkrétního dopravce (např. firma Žváček). Cena za dopravu v rozpočtu je odhadována podle obecně dostupných informací na stránkách dopravce Mikrobusová a autobusová doprava Mgr. J. Žváček.

Ubytování – celková cena za pronájem areálu bude dohodnuta, v rozpočtu je uvedená orientační cena, z předešlých pobytů.

Strava – bude zajištěna poskytovatelem ubytování. V době příjezdu se začíná svačinou, v den odjezdu se končí obědem. Navržený jídelníček a jeho cena se může změnit.

Personál – na pobytu budou 3 pracovníci z NZDM v Olomouci a 3 dobrovolníci z projektu Romanodrom.

Materiální zajištění – některé pomůcky k jednotlivým aktivitám budou moci být propůjčené na základě dohodnuté ceny od Domu dětí a mládeže v Olomouci (např. lana). Materiál na ostatní rukodělné aktivity zajistí vedoucí pobytu. Vše bude dopraveno na místo pobytu za pomoci vedoucích. Po celou dobu pobytu bude dětem nabídnuta otevřená klubovna, kterou bude možné ve volných chvílích mezi programem navštívit. V klubovně budou deskové hry, míče a jiné aktivity, které pracovníci převezou z klubu v NZDM v Olomouci.

Ubytování	10 700
Strava	15 500
Doprava	5 200
Materiál	3 500
Celková cena	34 900

Tabulka 1 – Rozpočet pro 26 lidí.

Závěr

Důvodem vytvoření předkládaného bakalářského projektu byla snaha pomoci organizaci NZDM v Olomouci a především jejím uživatelům v prohloubení si svého vztahu k přírodě, v sebepoznání svých vlastností, prohloubení spolupráce a kamarádství ve skupině. Cílem projektu bylo poskytnout organizaci návrh pobytu, který by pomohl jejich uživatelům v najítí sebe sama a navázal by svým tématem k poslání a hlavním cílům organizace. Při tvorbě projektu jsme vycházeli z odborné literatury, předešlých zkušeností a projektů organizace a pracovníků.

První kapitola charakterizovala organizaci Podané ruce o.p.s. Zaměřovala se na organizační strukturu, její rozdělení do čtyř divizí, historii organizace, současnou ekonomickou situaci organizace a její programy. V neposlední řadě popisovala první kapitola jedno z center organizace a to NZDM v Olomouci. Dále uvádí konkrétní cíle a cílovou skupinu NZDM v Olomouci, její zásady práce jako například anonymitu, bezplatnost a prostorovou dostupnost, konkrétní služby organizace, které mohou klienti využít.

Druhá kapitola se zaměřovala na charakteristiku projektu. Konkrétně na cíl projektu, měřitelné ukazatele projektu a podrobně popisuje cílovou skupinu. Její etnické charakteristiky, vztah k rodině, náboženství, hudbě, tradiční řemesla, která vykonávala. Dále uvádí současnou situaci Romů v České Republice. V neposlední řadě se druhá kapitola věnovala volnému času a možnostem trávení volného času dětí v Olomouci. Popisovala konkrétní zařízení a organizace, které se volnému času dětí v Olomouci věnují.

Třetí kapitola projekt celkově popisovala. Uváděla organizační zajištění i herní příběh pobytu, který provází všechny aktivity. Dále harmonogram pobytu a popis jednotlivých dnů a aktivit. Závěrečná část projektu se věnovala rozpočtu pobytu a možnostem čerpání finančních prostředků.

Bibliografie

BELBIN ASSOCIATES, 2018. *The Nine Belbin Team Roles* [online]. 2018 [cit. 7.3.2017]. Dostupné z URL: <<http://www.belbin.com/about/belbin-team-roles/>>.

ČIKO, 2007. Ponorky In: *Hranostaj.cz* [online]. 30. 5. 2007 [cit. 7.3.2017]. Dostupné z URL: <<https://www.hranostaj.cz/hra455>>.

DAVIDOVÁ, Eva, 2004. *Romano drom. 2.*, přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého. Interface. ISBN 80-244-0524-5.

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE OLOMOUC, 2018. *O nás* [online]. 2018 [cit. 4. 2. 2018]. Dostupné z URL: <<http://www.ddmolomouc.cz/o-nas/>>.

HOFBAUER, Břetislav, 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.

JAJA, 2016. Jeskyně In: *Hranostaj.cz* [online]. 25. 2. 2016 [cit. 10.3.2017]. Dostupné z URL: <<https://www.hranostaj.cz/hra4015>>.

KALEJA, Martin a KNEJP, Jan, 2009. *Mluvme o Romech*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7368-708-3.

MAGISTRÁT MĚSTA OLOMOUCE, 2015. *Dětská hřiště a sportoviště* [online]. 18. 1. 2015 [cit. 20.3.2017]. Dostupné z URL: <<http://prorodinu.olomouc.eu/mista-pratelska-rodine/detska-hriste>>.

MAGISTRÁT MĚSTA OLOMOUCE, 2014. *Dětské koutky a centra* [online]. 5. 9. 2014 [cit. 20.3.2017]. Dostupné z URL: <<http://prorodinu.olomouc.eu/mista-pratelska-rodine/detske-koutky-a-centra>>.

MAGISTRÁT MĚSTA OLOMOUCE, 2016. *Mateřská a rodinná centra* [online]. 10. 5. 2016 [cit. 20.3.2017]. Dostupné z URL: <<http://prorodinu.olomouc.eu/vyznamne-organizace/materska-a-rodinna-centra>>.

NAVRÁTIL, Pavel, 2003. *Romové v české společnosti: jak se nám spolu žije a jaké má naše soužití vyhlídky*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-741-8.

PAMPELIŠKA, 2009. Vlajková hra In: *Hranostaj.cz* [online]. 29. 12. 2009 [cit. 10.3.2017]. Dostupné z URL: <<https://www.hranostaj.cz/hra1066>>.

PÁVKOVÁ, Jiřina, 2014. *Pedagogika volného času*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-666-6.

PÁVKOVÁ, Jiřina, 1999. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-295-5.

REITMAYEROVÁ, Eva a BROUMOVÁ, Věra, 2012. *Cílená zpětná vazba* [online]. 2012 [cit. 10.3.2017]. Dostupné z URL: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/16761/cilena-zpetna-vazba.html/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017a. *Vize, cíle, poslání* [online]. 2017 [cit. 16.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://www.podaneruce.cz/informace-o-organizaci/vize-cile-poslani/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017b. *I.E.S.* [online]. 2017 [cit. 16.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://ies.podaneruce.cz/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017c. *Historie organizace* [online]. 2017 [cit. 23.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://www.podaneruce.cz/informace-o-organizaci/historie-spolecnosti/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017d. *Finanční podpora* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://www.podaneruce.cz/pomahejte-s-nami/financni-podpora/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017e. *Centrum prevence v Brně* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://prevence.podaneruce.cz/pracovni-tym/centrum-prevence-v-brne/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017f. *HARD&SMART* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://www.hardandsmart.podaneruce.cz/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017g. *Kontakty a základní informace* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://www.podaneruce.cz/informace-o-organizaci/zakladni-informace/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017h. *Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://www.podaneruce.cz/programy-a-pece/nizkoprahova-zarizeni-pro-deti-a-mladez/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017ch. *O klubu* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://nzdmkudykam.podaneruce.cz/o-klubu/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017i. *NZDM KudyKam* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: <<http://nzdmkudykam.podaneruce.cz/o-klubu/pro-nzdm/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017j. *Umění najít sám sebe* [online]. 2017 [cit. 28.8.2017]. Dostupné z URL: < <http://nzdmkudykam.podaneruce.cz/aktuality/umeni-najit-sam-sebe-v-projektu-nzdm-v-olomouc/>>.

SPOLEČNOST PODANÉ RUCE O.P.S., 2017. *Závěrečná zpráva o realizaci projektu. Příloha Programu prevence kriminality 2016*.

STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC, 2018a. *Volný čas* [online]. 2018 [20.3.2018] Dostupné z URL: <<http://kpss.olomouc.eu/katalog/zivotni-situace/volny-cas/>>.

STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC, 2018b. *Volný čas* [online]. 2018 [20.3.2018] Dostupné z URL: <<http://kpss.olomouc.eu/katalog/zivotni-situace/volny-cas/>>.

STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC, 2018c. *Volný čas* [online]. 2018 [20.3.2018] Dostupné z URL: <<http://kpss.olomouc.eu/katalog/zivotni-situace/volny-cas/>>.

VEVE, 2007. Omezení malíři In: *Hranostaj.cz* [online]. 12. 2. 2007 [9.3.2018] Dostupné z URL: < <https://www.hranostaj.cz/hra393>>.

VLÁDA ČR, 2017. Zpráva o stavu romských menšin za rok 2016. In: *Vlada.cz* [online]. 25. 7. 2017 [9.3.2018] Dostupné z URL: <<https://www.vlada.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/zprava-o-stavu-romske-mensiny-za-rok-2016-158612/>>.

VODNÍK, 2010. Na kuny a slípku In: *Hranostaj.cz* [online]. 23. 9. 2010 [9.3.2018] Dostupné z URL: <<https://www.hranostaj.cz/hra1271>>.

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Rekreační středisko Okluky

Příloha č. 2: Jídelníček na 4 dny

Přílohy

Příloha č. 1: Rekreační středisko Okluky

Obrázek 1 – Chaty v rekreačním středisku Okluky.

Zdroj: MOUČKA, K., 2003a. *Rekreační středisko Okluky* [online]. 2018 [cit. 4.4.2018]. Dostupné z URL: <<http://www.okluky.cz/obrazky2.htm>>.

Obrázek 2 – Rekreační středisko Okluky.

Zdroj: MOUČKA, K., 2003b. *Rekreační středisko Okluky* [online]. 2018 [cit. 4.4.2018]. Dostupné z URL: <<http://www.okluky.cz/obrazky2.htm>>.

Příloha č. 2: Jídelníček na 4 dny

ČTVRTEK	
Svačina	Pomazánka, chléb, zelenina, čaj
Večeře	Zapékané těstoviny s uzeninou, okurka, nápoj
PÁTEK	
Snídaně	Rohlík se šunkou, nápoj
Svačina	Jogurt, nápoj
Oběd	Česneková polévka, bramborový guláš, nápoj
Svačina	Loupáček, ochucené mléko
Večeře	Paštika, máslo, pečivo, čaj
SOBOTA	
Snídaně	Obložený chléb, čaj
Svačina	Ovoce, nápoj
Oběd	Hovězí vývar, vepřový řízek, brambory, nápoj
Svačina	Pečivo, máslo, sýr, rajče, čaj
Večeře	Rizoto, okurek, nápoj
Hostina	Rozlučkový raut – brambůrky, popcorn, bonbony, atd.
NEDĚLE	
Snídaně	Vánočka, máslo, med, kakao/bílá káva
Svačina	Vaječná pomazánka, pečivo, nápoj
Oběd	Kuřecí prsa, rýže, kompot, nápoj

Obrázek 3 - Jídelníček